

I. WSTĘP OD AUTORÓW

czyli ogólne sugestie do pracy na lekcji z podręcznikiem *Trwajcie w miłości mojej!* J 15, 9 do nauki religii w klasie 4 szkoły podstawowej

Drodzy Katecheci!

Podręcznik do nauki religii w klasie IV zatytułowaliśmy słowami Pana Jezusa pochodzącymi z Ewangelii św. Jana: „Trwajcie w miłości mojej!” (J 15, 9). Jest to Jego życzenie skierowane do swoich przyjaciół.

My, którzy katechizujemy, a także nasi uczniowie, którzy w klasie 3 po raz pierwszy zjednoczyli się z Jezusem w Eucharystii oraz spotkali się z Nim w sakramencie pokuty i pojednania, należymy do adresatów tej prośby.

Chrystus pragnie nieustannie towarzyszyć ludziom na drogach życia. Jego miłość jest nieodwołalna i nieskończona, i może wszystko zmienić. Ważne, by umacniać w uczniach to przekonanie, zwłaszcza w przełomowych momentach ludzkiego życia, a takim na pewno jest rozpoczęcie drugiego etapu edukacji w szkole podstawowej.

Czwartoklasista, poznając Boga i Jego działanie, musi nabywać coraz większej pewności w tym zróżnicowanym i labilnym świecie, że gdy przyjmuje Jezusa do swego serca, uczy się z Nim przebywać na co dzień i nigdy nie jest sam. Chrystus może stać się najpewniejszym fundamentem życia rodzinnego i szkolnego. Twardą i niezniszczalną skałą, na której można budować bezpiecznie swoją przyszłość. Dlatego tak ważne jest wzięcie Jego słów do serca: „Trwajcie w miłości mojej!” (J 15, 9), a następnie życie w taki sposób, aby uczynić zadość tej prośbie, będącej zarazem najlepszą receptą na szczęście.

W klasie 3 przygotowywaliśmy uczniów do pierwszego pełnego spotkania z Panem Jezusem w sakramencie Eucharystii. Czas ten był zwieńczeniem trzyletniego cyklu przygotowań do życia wiarą, a także początkiem dalszej drogi przyjaźni z Jezusem Eucharystycznym, ofiarowania się wraz z Nim Bogu Ojcu, uctowania przy STOLE SŁOWA i STOLE OFIARY w ciągu całego życia.

W klasie 4 będziemy starać się rozwijać przyjaźń z Chrystusem, dalej Go poznawać, zwracać się do Niego w modlitwie dziękczynnej, błagalnej, przebłagalnej i uczyć uwielbiać Go słowami i życiem.

Ta perspektywa rozwoju wiary powinna nam stale towarzyszyć, by wszystko, co czynimy w ramach wychowania, nauczania i inicjacji chrześcijańskiej, coraz bardziej otwierało naszych wychowanków na Eucharystię i inne sakramenty.

Podręcznik metodyczny został przygotowany zgodnie z programem „Klasy I–IV szkoły podstawowej ZAPROSZENI NA UCZTĘ Z PANEM JEZUSEM. Katecheza inicjacji w sakramenty pokuty i pojednania oraz Eucharystii; Program nr AZ-1-01/18”¹, który szczegółowo też określa cele, jakie mają osiągnąć uczniowie.

Materiał lekcyjny został podzielony na sześć działów: dział I „Poznaję Jezusa”, dział II „Przyjaźnię się z Jezusem”, dział III „Dziękuję Jezusowi”, dział IV „Przepraszam Jezusa”, dział V „Proszę Jezusa”, dział VI „Uwielbiam Jezusa” – poświęcony modlitwie uwielbienia i zarazem celebracji poszczególnych świąt i uroczystości roku liturgicznego.

Podręcznik ucznia składa się z 61 lekcji. Każda z nich zawiera stałe elementy: tekst odautorski nawiązujący do sytuacji egzystencjalnej i wyjaśniający temat, Słowo Boże, najważniejsze treści przeznaczone do zapamiętania, pytania do zastanowienia, zdjęcia i ilustracje dotyczące treści lekcji, zadania do pracy na lekcji albo w domu, propozycje piosenki oraz kilka słówek w języku angielskim, przez które chcemy zwrócić uwagę na powszechność naszej wiary, zachęcić do praktykowania jej także w trakcie zagranicznych podróży i wyjazdów wakacyjnych.

W pakiecie edukacyjnym dla klasy 4 szkoły podstawowej znajduje się także poradnik metodyczny. Przebieg poszczególnych lekcji jest jedynie pewną propozycją, która powinna być dostosowywana do możliwości poszczególnych klas i środowisk lokalnych, które najlepiej zna sam katecheta.

Oddawane materiały do użytku katechetów są pomocą w nauczaniu i wyznaczają jego cele. Szczegółowe rozwiązania nigdy nie będą absolutnie uniwersalne, dlatego ofiarna, pełna zaangażowania postępa uczyjących jest niezastąpiona.

---

¹ *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, Częstochowa 2018, s. 70, 77–82.

W poradniku zamieszczamy zadania, modlitwy, a także odniesienia bibliograficzne, adresy stron internetowych z ciekawymi materiałami audio i wideo, z których można skorzystać według własnego uznania i dostosować do potrzeb i możliwości swoich uczniów, a także propozycje gier dydaktycznych do wykorzystania zwłaszcza przy powtórkach materiału poszczególnych działów. W każdym scenariuszu lekcji proponujemy użycie różnorodnych metod pracy, które zawsze jednak należy dopasować do specyfiki poszczególnych zespołów uczniowskich.

Podajemy też możliwość korelacji lekcji religii z innymi przedmiotami szkolnymi, aby jeszcze bardziej zainteresować uczniów omawianymi zagadnieniami, ukazać ich uniwersalność, czasami przygotować do dialogu z treściami, z którymi trzeba polemizować lub które należy wręcz prostować.

Zachęcamy też, aby wymagać od uczniów prowadzenia zeszytu do religii, który jest wizytówką ucznia, uczy systematyczności, podkreśla szkolny wymiar lekcji religii, który jest także istotny w dobie dyskusji nad zasadnością naszych lekcji w siatce godzin szkolnych na poszczególnych etapach edukacji.

Istotną rolę w wychowaniu do wiary pełnią teksty modlitw oraz pieśni. Dlatego warto uczyć dzieci na pamięć ich słów, a także treści z poszczególnych lekcji. Nawet jeśli są to fragmenty Pisma Świętego albo teksty doktrynalne nie do końca jeszcze zrozumiałe przez dziecko na tym poziomie, to praktyka pokazuje, że jest to cenne ziarno, które może w przyszłości wydać owoce osobistych poszukiwań i stanowić punkt odniesienia w trudnych chwilach życia.

Z pewnością w ubiegłym roku nauki dzieci uczestniczyły w wielu spotkaniach liturgicznych w parafiach, warto byłoby więc zadbać o to, aby były one kontynuowane i w tym roku nauki. Wskazana jest też zachęta uczniów do dalszego korzystania z otrzymanych w klasie 3 książeczek do nabożeństwa. Ta nieco zapomniana praktyka pomoże im w skupieniu się podczas liturgii, przygotowaniu do gorliwego uczestnictwa we Mszy Świętej oraz dziękczynieniu za nią. Książeczka ta może także stanowić, obok Pisma Świętego, punkt odniesienia w dalszej formacji.

Należy też nadal zwracać szczególną uwagę na formację liturgiczną, odpowiedni sposób zachowania się w czasie Mszy Świętej, a także podczas każdego innego spotkania z Bogiem. Właściwie we wszystkich działach i w większości tematów staramy się ukazywać bogactwo liturgii Mszy Świętej, pogłębiać jej rozumienie i przeżywanie. Trzeba pamiętać, że jest to jeden z głównych celów nauki religii w klasie 4.

Dzisiejszy, coraz bardziej laicyzujący się świat utrudnia wycucie sacrum, odwodzi od postawy służby, oddania, ofiarności, należynej czci i szacunku do tego, co święte i ważne. Zniechęca do podejmowania nawet tego minimalnego wysiłku, jakim jest udział w niedzielnej Eucharystii. Utrwalenie dobrej praktyki, pogłębianie rozumienia tego, w czym uczestniczymy oraz osobiste świadectwo katechety, rodziców i innych bliskich, znaczących dorosłych w życiu dziecka, stają się cennym antidotum.

W poradniku metodycznym katecheci otrzymują także szczegółowy rozkład materiału. Warto w nim uwzględnić nieraz więcej godzin na realizację poszczególnych tematów, dostosować przeprowadzenie lekcji do układu roku liturgicznego, a także uwzględnić dodatkowe tematy (lekcja o misjach i o św. Janie Pawle II, propozycje własne albo podawane w materiałach dla katechetów w związku z Tygodniem Misyjnym w Kościele i corocznym Dniem Papieskim). Katecheta sam powinien też wyznaczyć ramy czasowe realizacji programu dostosowane do bieżącego kalendarza liturgicznego.

Przypominajmy uczniom w trakcie nauki szkolnej, gdzie bije źródło ich szczęścia: jest to trwanie w miłości Chrystusa. Tylko Jego miłość zaspokoi potrzeby ich serca, przyniesie pokój i da im pewność, że zawsze należą do Pana. Poznając Chrystusa na lekcjach religii, nasi uczniowie będą mogli coraz bardziej się z Nim zaprzyjaźniać. On czeka na nich i chce z nimi rozmawiać o wszystkich sprawach codzienności. Zapewnia, że: „Kto trwa we Mnie, a Ja w nim, ten przynosi owoc obfity” (J 15, 5).

Jednak, aby to było możliwe, uczniowie muszą pogłębiać wiedzę o sakramentach świętych. Spotkania z Bogiem w sakramentach są największym skarbem naszej wiary. Do tego praktyka codziennej modlitwy, o której uczniowie mogą czerpać wiedzę z podręcznika, dowiedzieć się, jak się modlić, uwielbiać Boga, dziękować za dobro,

które od Niego otrzymujemy. Modlitwa pomaga pogłębiać wiarę i przyjaźń z Jezusem, jest jej codziennym wyrazem.

Zachęcajmy także uczniów do praktykowania pierwszych piątków miesiąca, które pomogą systematycznie powierzać się Jezusowi Miłosiernemu w sakramencie pokuty i pojednania. Poprzez dar Bożego przebaczenia Jezus oczyszcza ludzkie serca, uwrażliwia sumienia, uwalnia nas z grzechów.

Trwanie w Jezusowej miłości najpełniej dokonuje się na Mszy Świętej, gdy Jezus ofiarowuje się za nas i możemy zjednoczyć się z Nim w Komunii Świętej. Jest to wielka tajemnica wiary i zarazem Jego obecności pośród nas. Tajemnicę tę odkrywa się przez całe życie. Na lekcjach religii będziemy więc wielokrotnie powracać do tego, o czym uczyliśmy w klasie 3, aby coraz bardziej świadomie uczestniczyć we Mszy Świętej. Treści zawarte w lekcjach pomogą odkryć i zrozumieć, dlaczego dla człowieka wierzącego Eucharystia jest tak ważna. Tylko Jezus pokonał śmierć, zmartwychwstał i został w Eucharystii. On jest przy nas w radościach i trudach, uczy ofiarnej i mądrej miłości. Z Nim nasze życie ma głębszy sens.

Wszystkim Katechetom życzymy światła Ducha Świętego i wiele radości w służbie Bogu i ludziom.

Życzymy Nauczycielom i uczniom, aby zawsze trwali w miłości Pana Jezusa, który jest Drogą, Prawdą i Życiem.

Szczęść Boże!

Autorzy